

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Csónakkiránduláson Budapest
utcai alatt tíz méter mélységben*

Forrás: *Esti Újság*

Pop.

(Hely)

1940. 5. 5.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

628.2

Hely

Idő

"1940"

Személy

Csónakkiránduláson Budapest utcai alatt, tíz méter mélységben

Fogalmam sincs: hogy öltözik egy igazi gentleman az ilyen földalatti sétahajózásra, — mentegetődztem a Boráros-téren, mikor a Soroksári-úti főgyűjtő-csatorna bekalandozásához készülődtünk.

— Akár *lakcipőben és frakkban is* — nyugtatott meg udvariasan Kozmányi Eduárd mérnök, a központi csatorna szivattyutelep vezetője és intésére

két munkás felemelte a „föld gyomrába“ vezető kacsaringós lépcsőt fedő vaslemezt.

Megindult lefelé egyszerű bőrkabátjában, rám meg fekete esőköpenyt, s fejemre csuklyát borítottak.

Akkumuláros kézi villanylámpák sugározták be a mélységet a beszűrődő szürkés fény elhunytával. Jó *emelelnyi ereszkedés végén jutottunk be egy rövid folyosóba*, melynek végén ott várakozott vagy négy gumicsizmás ember őrizetében a mormogó szennyvizen a gondolaszerű csónak. Bekászalódtunk.

— Ez a főgyűjtő, — magyarázta a mérnök — átmérője négy méter nyolcvan. A víz állása most egy méter... Inulhatunk! Szűrkeruhás kísérőink nekilödtak. A csatorna betonperemén lépve, láncsal, vasrudakkal kormányozták

a „gályát“. Az „áramlat“ vitt lefelé, vezetőkre hát nem volt szükség. Az erős égők megvilágították az utat, a vöröslámpából kirakott mennyezetet és a szennyvíz felszínén úszkáló cigarettavégeket, gyufaszálakat.

— Mitől függ a vízállás? — érdeklődtem.

— A nap és évszakoktól — felelte szakszerűen vezetőm. — Tekintve, hogy másodpercenként 3500 liter víz zúdulhat le, semmi se jelenthet nehézséget. Még a nyári nagy fürdőzések és hatalmas záporok se. Különben

órára pontos az évek óta kialakult menetrend.

Reggel kilenc tájban, a mosakodás idején elég magas a szint: ezt szagosvíznek nevezik embereim.

Háromkor kapjuk az egész napi maximumot, a mosogatólét, este hatkor a gyárak olajos, sötét folyadéka hőmpolyög.

Es ami a legfuresább: vasárnap a legkisebb a vízhozamunk.

— Patkányokkal szembekerülünk-e majd? — kíváncsiságotam.

— Alig hiszem, — mosolygott a mérnök. — Elárulom őszintén: réges-régen

vége már a csatornaromantikának. Hőlmi toprongyos, bozontos csavargókra se akadunk utunkban, erről kezeskedem... Patkány csak *dögállományban jut a csatornába*, másként túlzott neki a tisztaság, mert a főváros 820 kilométeres hálózatát a legrendszeresebben tisztogatják, kotorják, ellenőrzik... Mi már jóformán elfelejtettük a patkánybolyokról szóló meselet és a „földalatti“ összeesküvő legendákat...

Valahol a Soroksári-út elején haladtunk, háztömbök, villamossínek, autóbuszvonalak alatt, de

semmiféle zaj, vagy dübörgés nem hatolt le hozzánk.

A levegő semmi komolyabb nehézséget nem okozott a tüdőnek. Jól működtek tehát a szellőzőberendezések, no meg jó szolgálatot tett a házakból levezető rengeteg kis csatorna, utcai kanális, melyeken keresztül állandóan cserélődik az „ájer“.

A Haller-utcai nagyobb betorkoláson túl úsztattunk már, amikor megkaptuk a Sertésvágóhíd véres szennyvizét. Nagyobb iramban sodródtunk innen,

az emberek bokáig lépkedtek a vízben, háiba lapultak szorosan a fal mellé.

Egyszer csak lámpa csillant elénk. Megérkeztünk.

— Huszonhét perc a menetidő — vette elő Kozmányi Eduárd az óráját —, a táv körülbelül ötszáz méter volt...

Szintén meredek, keskeny lépcsőn hagytuk el a földalatti lagunát. Kert közepébe

jutottunk:

— Soroksári-út 31. szám, Budapest központi csatornaszivattyútelepe... — tájékoztattak kellőképpen.

A szűrőházba mentünk. A durva szennyvezdéstől ugyanis mentesítik a Dunát, ezért többfajta, de egyszerű módon megtisztítják a centiméternél nagyobb hulladékoktól, csonttól, szövetdarabtól, mi egyébtől a vizet.

— Ott, a durva rácsnál „szűrődünk“ volna le, ha tovább csónakázunk, — mutatta odabenn a vezető mérnök. — *Létrák, gerendák, lécek is kerülnek a csatornába*, különösen építkezéseknél, azok már itt fennakadnak. Az örökmozgó finom rács fogja fel aztán és dobja a futószallagra a medencéből a víznél könnyebb anyagokat.

Még mindig marad ezután a művelet után is kiváló nitrogén és foszfát tartalmu fekete trágyának valónk. A fővárosi kertészetek szállítják el...

Fenn, kis ketrecében szomorkodott a gépész. Bekapcsolt, a víz színe fölé siklott és lebocsátotta a „markolót“. Az beleharapott a medence aljára leülepedett iszapba és más nehezebb leülepedett tárgyakba, kiemelte és kis kézikocsiba ejtette az egészet. A futószalag már azt is vitte kifelé.

A szűrőházban éppen olyan nagy a tisztaság és rend, mint a hatalmas gépészeti csatorna. A pillanatnyi vízállást szorgalmas diagramm rajzolta a milliméteres papírosra, óriási szivattyúk emelik át a vizet a Dunába,

ha kell 30.000 litert másodpercenként
átlagosan 220,000.000 litert huszon-
négyóránként.

— Így már meg se kottyán a folyam-
nak a mocsok, — vigasztalnak — ezer-
szeres hígítási folyamat megy végbe a be-
torkolás pillanatában. Kémiailag semmi-
féle elváltozás nem mutatható ki a víz-
ben az oldódás előtt és az oldódás után...
Ha azonban a telepen bármiféle zavar
adódik, *nem engedjük be a vizet a szű-
rőbe, hanem, úgy, amint van, piszkosan,*
a fővészkiömlőn a soroksári Dunaágba
vezetjük. Háromszor-négyszer fordul elő
ilyesmi egy esztendőben... A csatorna-
fenntartás és az egész apparátus műkö-
dése *évenként és fejenként csupán tizen-
négy fillérjébe kerül amit sem sejtő la-
kosnak...*

— Minden rendben hát a szennyvíz
tisztá telepén. Még a csepeli fürdőzők is
nyugodtak lehetnek. (thz)